

PROTOKOLLSUTDRAG

Datum 2025-08-28

§ 77 Förfrågningsunderlag Vårdcentral - Revidering

Ärendenummer: 2024-POL000338

Primärvårdsnämndens beslut

1. Primärvårdsnämnden fastställer förfrågningsunderlag för valfrihetssystem inom hälsoval vårdcentral gällande år 2025, att gälla från och med 2025-09-01.

Ärendet justeras omedelbart.

Reservationer

Socialdemokraterna lämnar er reservation **enligt bilaga**.

Vänsterpartiet lämnar en reservation **enligt bilaga**.

Protokollsanteckning

Centerpartiet lägger en protokollsanteckning enligt bilaga.

Sammanfattning

Region Skåne har ett valfrihetssystem inom hälsoval vårdcentral.

Primärvårdsnämnden fastställer årligen förfrågningsunderlag för valfrihetssystemet.

I detta ärende beslutas om att för att säkerställa bemanning av kväll- och helgmottagningar inom Nära vård och hälsa ska Leverantören inom hälsoval vårdcentral under en övergångsperiod bistå Nära vård och hälsa med bemanning från och med 2025-10-01. I detta ärende beslutas även om höjd ersättning efter antal listade individer för Leverantörer inom hälsoval vårdcentral från och med 2025-09-01.

Yrkanden

Daniel Lyckestam (M) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Jonas Esbjörnsson (S) yrkar, med instämmande från Lina Myritz (V), **att** förvaltningschefen för Primärvården Skåne får i uppdrag att ta fram en strategi för att vinna marknadsandelar genom en offensiv etablering av nya enheter i områden där det finns potential att attrahera listade patienter från andra aktörer inom Hälsovalet, samt

att förvaltningschefen för Primärvården Skåne får i uppdrag att i förstudien avseende en ny mobilapplikation särskilt beakta förutsättningarna för en sådan applikation att fungera som en samlad ingång till även den anslagsfinansierade primärvården samt den specialiserade vården i egen regi, antingen initialt eller som en möjlig teknisk vidareutveckling.

Ordföranden prövar framlagda yrkanden och finner att primärvårdsnämnden har beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

Votering begärs och verkställs. Primärvårdsnämnden fastställer följande propositionsordning. Den som bifaller ordförandens förslag röstar ja. Den som bifaller Jonas Esbjörnssons (S) med fleras yrkande röstar nej.

Voteringen utfaller med **7 ja-röster** (Daniel Lyckestam (M), Jeanette Ovesson (M), Anja Norberg Sonesson (M), Jacqueline Maly (SD), Thomas Salomon (SD), Sebastian Nilsson (SD) och Erika Heil Utbult (KD) mot **6 nej-röster** (Jonas Esbjörnsson (S), Annika Molldén (S), Per Skoog (S), Gunilla Tornqvist (S), Lina Myritz (V) och Charlotte Bossen (C).

Primärvårdsnämnden har således beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2025-08-05
2. Förfrågningsunderlag vårdcentral fr o m 2025-09-01
3. Förtydligande av förfrågningsunderlag vårdcentral fr o m 2025-09-01
4. Bilaga [1] till avtal enligt LOV vårdcentral– Vårdersättning fördelad i kr per listad efter ålder och kön

Vid protokollet

Gustaf Hallqvist
Sekreterare

Justerat 2025-08-28

Daniel Lyckestam
Tjänstgörande ordförande

Jonas Esbjörnsson
2:e vice ordförande

Primärvårdsnämnden 2025-08-28

Ärende 7. Förfrågningsunderlag Vårdcentral - revidering

Den omorganisation av kvälls- och helgverksamheten som högerpartierna beslutade om i regionfullmäktiges budget för 2025 motiverades huvudsakligen med att den skulle innebära en avlastning för vårdcentralerna, som då skulle få bättre förutsättningar att fokusera på tillgängligheten dagtid. Vi socialdemokrater delade, och delar fortfarande, dessa ambitioner, men vi har från början varit starkt kritiska mot att styret helt saknade en plan för att realisera dem. Särskilt allvarligt var att det inte verkade finnas någon plan för hur verksamheten skulle bemannas. Vi föreslog därför att övertagandet av kvälls- och helgverksamheten i anslagsfinansierad form skulle utredas grundligt i nära dialog med berörda verksamheter och fackförbund innan den genomfördes. Styret avfärdade vår kritik och beslutade att organisationsförändringen skulle genomföras utan närmare utredning, utan risk- och konsekvensanalys och utan att förankra den hos vårdpersonalen.

Vi har sedan april sett resultatet av detta beslut. Verksamheten har haft omfattande problem med kompetensförsörjningen och flera mottagningar har tvingats hålla stängt under tider då de egentligen skulle hålla öppet. Mottagningen i Hässleholm har till och med fått permanent försämrade öppettider. Styret har hanterat detta genom en serie panikartade åtgärder. De började med att den 31 mars, dagen innan organisationsförändringen skulle träda i kraft, ålägga Primärvården Skåne att hjälpa till med bemanningen av kvälls- och helgmottagningarna fram till den 31 augusti. I juni insåg de sedan att de inte heller skulle klara av att bemanna verksamheten från den 1 september. Då lanserade de istället idén att samtliga vårdcentraler skulle åläggas att hjälpa till med bemanningen och kallade till ett extra sammanträde den 2 juli för att besluta om detta. Något konkret beslutsförslag lyckades de emellertid inte ta fram till detta sammanträde och nöjde sig därför med ett vagt inriktningsbeslut, varför det dröjde till den 28 augusti innan det föreliggande ärendet kom upp för beslut.

Det är ett beslut som går rakt emot de ursprungliga intentionerna med organisationsförändringen. Det ger Nära vård och hälsa befogenhet att när som helst kräva att vilken vårdcentral som helst ska bidra med vårdpersonal för att bemanna kvälls- och helgverksamheten, utan några som helst begränsningar utöver en generellt hållen skrivning om att bördan ska fördelas lika mellan vårdcentralerna i förhållande till antal listade patienter, och det är ytterst oklart hur den kommer att tillämpas i praktiken. Det är naturligtvis bättre att försöka fördela bördan på alla vårdcentraler än att låta de offentliga bära den ensamma, men det förändrar inte faktumet att beslutet går rakt emot de ursprungliga intentionerna med organisationsförändringen och innebär att styret bryter sina löften om att den skulle innebära en avlastning för vårdcentralerna. Det riskerar också att bidra till en försämrad arbetsmiljö för den berörda vårdpersonalen och därmed förvärra en redan utmanande rekryteringssituation. Vi har förståelse för att den nuvarande situationen är besvärlig, men den är en direkt konsekvens av att styret från början till slut hanterat denna fråga på ett anmärkningsvärt inkompetent sätt, avfärdat relevanta invändningar från såväl opposition som vårdpersonal och vägrat ta något som helst ansvar för konsekvenserna. När våra farhågor nu besannats och styrets prestigeprojekt riskerar att haverera väljer de att lägga över ansvaret på vårdpersonalen på vårdcentralerna och förvänta sig att de ska lösa problemen åt dem. Det kan vi inte stödja.

Reservation

Socialdemokraterna i Region Skåne

Vi föreslog därför att de förslag till förändringar i förfrågningsunderlaget som rör skyldigheten att bemanna kvälls- och helgverksamheten skulle avslås och att förvaltningschefen istället skulle få i uppdrag att göra det som vi från början insisterat på att styret borde göra, det vill säga att i nära samråd med vårdpersonalens fackliga representanter ta fram en plan för hur kvälls- och helgverksamheten kan bemannas med egen personal. Vi hade gärna bidragit med mer konkreta idéer till detta arbete, men då styret under hela året förvägrat oss insyn i verksamheten saknar vi i nuläget förutsättningar att göra det. Vi föreslog också att primärvårdsförvaltningarna skulle utreda konsekvenserna av att de offentliga vårdcentralerna tvingats hjälpa till med bemanningen av kvälls- och helgmottagningarna under perioden april-augusti, samt ta fram ett förslag till hur uppkomna negativa effekter ska kompenseras. Det kan till exempel handla om att kompensera Primärvården Skåne för den konkurrensnackdel som detta åtagande kan ha förväntats ha inneburit, med också om att kompensera berörd vårdpersonal för den försämrade arbetssituation som de påtvingats. Våra yrkanden vann emellertid inte nämndens stöd och vi reserverar oss följaktligen mot beslutet.

För Socialdemokraterna i primärvårdsnämnden

Jonas Esbjörnsson, gruppledare (S)

Primärvårdsnämndens sammanträde 2025-08-28

RESERVATION

Ärende 7. Förfrågningsunderlag vårdcentral - revidering

Vänsterpartiet yrkade avslag på de föreslagna förändringarna under 12.3, 12.7.1, 12.8.1, 14.4 och 15.7 i förfrågningsunderlaget för vårdcentral. Då detta yrkande inte vann gehör i nämnden reserverar vi oss mot beslutet.

Vi menar att det är fullständigt orimligt att primärvårdens aktörer återigen ska tvingas ställa om och avkrävas insatser av ett styre som hastat igenom bildningen av en ny förvaltning, mot fackförbundens och oppositionens tydliga protester, för att sedan inte kunna leverera de utlovade lättnaderna som den nya förvaltningen enligt utsago skulle innebära. Vårdgivarna har planerat sin verksamhet utefter de besked som givits i samband med att den nya förvaltningen Nära Vård och Hälsa etablerats och kan inte förväntas ställa om ännu en gång på kort tid. Det är visserligen lovvärt att bördan nu ska fördelas mer jämlikt mellan både offentliga och privata aktörer, till skillnad från tidigare då den offentliga primärvården fått ta ensamt ansvar. Men primärvården i Skåne har inte marginaler i sin verksamhet för att kunna möta den ständigt föränderliga kravbild som förfrågningsunderlagen tyvärr utgör och bör inte belastas för olyckliga politiska beslut som fattats av styre och förvaltningsledning.

Vänsterpartiet yrkade även bifall till Socialdemokraternas tilläggsyrkanden avseende bemanning av kvälls- och helgverksamheten med förvaltning Nära Vård och Hälsas egna personal respektive framtagande av modell för skälig kompensation till den offentliga primärvården som behövt täcka upp för den nya förvaltningens misslyckande. Vi menar att detta vore en mer rättvis lösning på den uppkomna problematiken. Avseende det andra yrkandet så är vi väl medvetna om att viss kompensation har utgått men bedömer att denna varit otillräcklig och inte speglar den komplexa kaskad av konsekvenser som både offentliga vårdcentraler och tjänstemännen i Primärvården Skåne har behövt hantera. Det kan inte anses konkurrensneutralt att den offentliga vården förväntas ta sistahandsansvar för allehanda uppkomna situationer för att sedan inte kompenseras fullt ut för det. Då även dessa yrkanden inte vann bifall så reserverar vi oss mot beslutet.

Kristianstad 2025-08-28

För Vänsterpartiet i Region Skåne

Lina Myritz, ledamot i Primärvårdsnämnden för Vänsterpartiet

PROTOKOLLSANTECKNING

7. Förfrågningsunderlag Vårdcentral - Revidering

Ärendenummer: 2024-POL000338

Centerpartiet väljer att bifalla förslaget om att revidera förfrågningsunderlaget. Samtidigt vill Centerpartiet vara väldigt tydliga att vi ställer oss mycket kritiska till hur denna situation uppkommit och utfallet av införandet av förvaltningen "Nära vård och hälsa".

Från Centerpartiets sida har vi varit tydliga sedan start att vi ställer oss tveksamma till tidsplanen och planeringen av införandet. Den oron har gång på gång visat sig vara befogad, inte minst nu. Det är tydligt att införandet gått allt för fort och inte alls fungerat som tänkt. Att detta skulle bli fallet har som sagt varit tydligt länge. Det är beklagligt att det inte varit tydligt för de styrande partierna.

Nu får de skånska vårdcentralerna, som redan går på knäna för att kunna erbjuda en god vård till skåningarna, ta konsekvenserna. Deras planeringsarbete försvåras oerhört och ovissheten för vår personal bara växer. Styrande partier måste nu visa hur de ska få rätt på deras hittills mycket otydliga projekt i form av Nära vård och hälsa.

För Centerpartiet i Primärvårdsnämnden den 28 augusti 2025,

Charlotte Bossen (C)